

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL**

Seduta ta' nhar l-Erbgħa, 22 ta' Ġunju, 2022.

Numru 7

Rikors maħluf numru 215/2017/1TA

**L-Avukat Joseph Camilleri bħala
mandatarju speċjali tal-kumpannija estera
Expo-Mayor S.L. ta' Barcelona**

v.

Pharmacare Premium Limited (C45245)

1. Dan il-provvediment huwa dwar talba tas-soċjetà konvenuta appellanti biex issir referenza lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għal sentenza preliminari taħt l-art. 267 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea. Il-fatti rilevanti huma dawn:
2. L-attriċi fetħet din il-kawża biex titlob il-ħlas għal xogħol li għamlet għall-konvenuta u għall-valur ta' materjal u makkinarju. Is-soċjetà konvenuta ressqet eċċezzjoni fost oħrajn illi l-attriċi "għandha ġgħib prova li hija

għadha debitament topera u li għandha s-setgħa u l-personalità legali meħtieġa sabiex tistitwixxi dawn il-proċeduri”. Ressqet ukoll kontro-talbiet b’rikonvenzjoni.

3. B’sentenza tas-27 t’Ottubru 2020 l-ewwel qorti laqgħet it-talbiet tal-attriċi, iddikjarat illi l-konvenuta hija debitrice tal-attriċi u ikkundannatha tħallas lill-attriċi d-dejn likwidat bis-sentenza, flimkien mal-ispejjeż u l-imgħax, u ċaħdet il-kontro-talbiet tal-konvenuta.
4. Safejn relevanti għall-għanijiet ta’ dan il-provvediment tallum, is-sentenza appellata tgħid hekk dwar l-eċċezzjoni ta’ nuqqas ta’ *facultas agendi* tal-attriċi:

»19. Bit-tieni eċċezzjoni tagħha, is-soċjetà konvenuta qed tqanqal l-inkapaċità tas-soċjetà attriċi li toqgħod fil-ġudizzju peress li fit-termini tal-artikolu 780 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta’ Malta s-soċjetà attriċi hija “inkapaċi skont il-liġi biex joqgħod f’kawża, inkella biex iħarrek jew jiġi mħarrek fl-isem u fl-interess ta’ ħaddieħor, mingħajr ma jkun awtorizzat skont il-liġi għaldaqshekk”.

»... ..

»23. s-soċjetà attriċi hija soċjetà kostitwita skont il-liġi Spanjola. It-tieni eċċezzjoni tistrieħ fuq dak li tiddisponi l-liġi Spanjola dwar is-soċjetàjiet kummerċjali. Dan ifisser li l-prova dwar l-istat tal-liġi Spanjola f’dan ir-rigward taqa’ fuq spallet is-soċjetà konvenuta.

»... ..

»29. Fit-tieni eċċezzjoni preliminari, is-soċjetà konvenuta tinsisti li s-soċjetà attriċi “għib prova li hija għadha debitament topera u li għandha s-setgħa u l-personalità legali meħtieġa sabiex tistitwixxi dawn il-proċeduri”.

»30. il-punti ta’ liġi inkwistjoni ... huma msejsa fuq ir-regim normativ Spanjol li joffri xi differenzi minn dak lokali fir-rigward tal-liġijiet li jirregolaw il-kumpanniji kummerċjali. Bħal ma dejjem jiġri f’ċirkostanzi simili, u dan kif ritenut, il-prova ta’ liġi barranija hija fiha nnifisha prova ta’ fatt u li normalment issir permezz ta’ opinjoni esperta dwar l-istat ta’ liġi barranija.

»... ..

»34. Fir-rigward tat-tieni eċċezzjoni preliminari, is-soċjetà attriċi preżentat dokument wieħed bil-lingwa Spanjola li juri li hija għadha inkluża fil-lista tar-registri uffċjali Spanjoli (dok. CN6, fol. 203). Fil-kontro-eżami tiegħu a fol. 238E et seq. id-direttur u azzjonist tas-

soċjetà attriċi Camille Nasr ġie mistoqsi x'inhuma dawn is-“*situaciones especiales*” li fid-dok. CN6 hemm indikat li jeżistu (“*existen*”) fir-rigward tas-soċjetà attriċi *Expo-Mayor SL*. Fir-risposti tiegħu is-Sur Nasr kien xi kemxejn evażiv u wieġeb li ma jafx. Meta mitlub jikkonferma li dawn is-*situaciones especiales* jirrigwardaw il-fatt li n-numru tar-registrazzjoni tat-taxxa tas-soċjetà *Expo-Mayor* ġie rtirat fis-sena 2015, is-Sur Nasr ċaħad dan (*fol.* 238H it-tieni faċċata).

»35. Minn naħa l-oħra fil-kontro-eżami tiegħu, is-CEO tas-soċjetà intimata Bassim Khoury Nasr spjega li qabbad avukat Spanjol, ċertu Gonzalo Boye, sabiex jistħarreg x'inhuma dawn iċ-ċirkustanzi speċjali li dok. CN6 indika li jeżistu fir-rigward tas-soċjetà attriċi (*fol.* 254). Huwa preżenta żewġ dokumenti maħruġa mill-istess avukat Boye markati dok. AK 1 u dok. AK2. F'dok. AK2 (*fol.* 256) l-Avukat Boye jiċċita l-Gazzetta tal-Gvern Spanjola datata 11 ta' Novembru 2015 fil-parti fejn fiha ġiet pubblikata r-risoluzzjoni tal-awtoritajiet tat-taxxa tas-27 ta' Ottubru 2015. F'din ir-risoluzzjoni s-soċjetà attriċi hija mnizzla bħala waħda mis-soċjetàjiet li ġie lilha revokat in-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa bħala miżura ta' prevenzjoni ta' frodi fiskali. Estratt ta' din il-gazzeta ġiet preżentata mill-avukat Boye nnifsu (*fol.* 405).

»36. Fid-dokument AK2 riferut *supra*, l-avukat Boye jiċċita wkoll disposizzjoni legali meħuda mil-liġi ġenerali tat-taxxa ta' Spanja. Din il-liġi timponi l-obbligu fuq istituzzjonijiet ta' kreditu li juru u li jinżamm rekord tan-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa ma' kull pagament, ordni, kont, fattura u kwalunkwe forma oħra ta' transazzjoni flief dik marbuta ma' kont bankarju (para. 3). Il-paragrafu 4 tal-istess liġi jistabbilixxi x'implikazzjonijiet iġġib magħha l-pubblikazzjoni tar-revoka tan-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa ta' istituzzjoni kreditarja. Dan il-paragrafu jstipula s-segwenti:

»“The publication of the revocation of the tax identification number assigned in the ‘Official State Gazette’ will determine the loss of validity for identification purposes of that number in the tax area.

»“Likewise, the previous publication will determine that credit institutions do not charge or credit the accounts or bank deposits in which the holders of such revoked numbers are listed as owners or authorized, unless such number is rehabilitated or a new identification number is assigned fiscal.

»“When the revocation refers to an entity, the previous publication will also determine that the public registry in which it is registered, depending on the type of entity in question, to extend on the open sheet the entity that affects the revocation a marginal note stating that, from now on, no registration can be made that affects this, unless the number is rehabilitated or a new tax identification number is assigned.”

»37. L-avukat Boye preżenta wkoll estratt mir-registru merkantili ta' Barcelona, flimkien mal-informazzjoni ġenerali fuq is-soċjetà attriċi maħruġ mill-istess registru (dok. BO2, *fol.* 407). B'referenza għal dan id-dokument l-Avukat Boye jispjega fix-xieħda tiegħu a *fol.* 399 *et seq.* li fir-registru merkantili is-soċjetà attriċi għandha mnizzel indirizz differenti minn dak li hemm imnizzel fil-fatturi li ntwerew lil mis-sur Khoury. Iktar minn hekk, il-fajl tas-soċjetà attriċi fir-registru merkantili huwa magħluq minħabba li l-istess soċjetà waqfet tirreġistra l-kontijiet annwali tagħha fis-sena 2006. Dan ifisser li s-soċjetà attriċi ilha ma tirreġistra l-kontijiet annwali tagħha sa mis-sena 2007, jiġifieri qabel

ma tqabbdet mis-soċjetà intimata sabiex teżegwixxi x-xogħolijiet imsemmija. FI-istess dokument hemm imniżżel ukoll li s-soċjetà attriċi kellha bħala oġġett prinċipali n-negozju ta' proprjetà immobijari flimkien ma' dak tal-kostruzzjoni u ristrutturar ta' proprjetà (fol. 400 faċċata 2).

»38. F'dok. AK1 (fol. 255) preżentat minnu, l-Avukat Boye jiġbed tliet konklużjonijiet mill-analiżi kondotta minnu. Dawn huma li (1) s-soċjetà attriċi *Expo-Mayor S.L.* hija prekluzja milli taġixxi bħala entità legali peress li l-fajl tagħha fir-reġistru merkantili huwa magħluq u n-numru tat-taxxa tagħha ġie revokat; (2) f'dawn il-kundizzjonijiet, ebda qorti Spanjola ma hi se taċċetta talba preżentata mis-soċjetà *Expo-Mayor S.L.*; u (3) huwa ta' parir lis-soċjetà intimata *Pharmacare* sabiex tistwixxi fi Spanja proċeduri kriminali kontra min qed jaġixxi f'isem is-soċjetà *Expo-Mayor S.L.* billi fl-opinjoni tiegħu dan iwassal għal azzjoni frawdolenti skont il-liġi Spanjola. Is-soċjetà konvenuta mxiet ma' dan il-parir u fil-fatt istitwiet ġewwa Spanja l-proċeduri kriminali appożiti.

»39. Is-soċjetà attriċi tirribatti l-konklużjonijiet ta' l-avukat Spanjol Gonzalo Boye billi tippreżenta parir legali mogħti minn avukat Spanjol ieħor, ċertu Joseph M. Balcells, permezz ta' dok. JB (fol. 393). Hemm l-Avukat Balcells ikkonferma f'paragrafu(e) li l-awtoritajiet tat-taxxa rrevokaw formalment in-numru tat-taxxa tas-soċjetà *Expo-Mayor S.L.* bir-riżoluzzjoni tas-27 ta' Ottubru 2015 u li bħalissa l-istess soċjetà m'għandhiex aċċess sabiex tirreġistra rekords ġodda u atti pubbliċi. Dan minhabba n-nuqqas tagħha li tirreġistra l-kontijiet annwali tagħha. Dawn il-fatti ġew ammessi wkoll mid-direttur u azzjonist tas-soċjetà attriċi Camille Nasr stess f'waħda mis-seduti riċenti f'dawn il-proċeduri kriminali quddiem il-Qorti Spanjola. F'din is-seduta huwa ammetta wkoll, *inter alia*, li m'għandux prokura biex jirrapreżenta s-soċjetà attriċi (foll. 540 u 541).

»40. L-Avukat Bacells iżda huwa tal-opinjoni li ladarba s-soċjetà *Expo-Mayor S.A.* ma ġietx liqwidata u lanqas xolta minkejja r-revoka tan-numru tat-taxxa, hija jibqagħlha l-kapaċità ġuridika biex tidher u taġixxi f'qorti sabiex tippoteġi l-interessi u tirkupra l-krediti tagħha.

»41. F'din l-opinjoni mogħtija minnu l-Avukat Bacells skarta kompletament il-liġi ġenerali tat-taxxa ta' Spanja ċitata mill-avukat Boye u li fuqha dan tal-aħħar ibbaża l-konklużjonijiet tiegħu.

»42. Para. 4 ta' din il-liġi ġia ċitata supra tistipula ċar x'inhuma l-implikazzjonijiet f'każ li tiġi pubblikata r-revoka tan-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa bħal ma ġara fil-każ tas-soċjetà attriċi. Dawn jikkonsistu fis-segwenti: (1) fit-telf ta' validità għal finijiet ta' identifikazzjoni ta' dak in-numru fil-qasam tat-taxxa; (2) fil-projbizzjoni ta' stituzzjonijiet ta' kreditu milli jiddebitaw jew jikkreditaw kontijiet jew depożiti bankarji f'isem detenturi ta' tali numru hekk revokat. Dan sakemm dan in-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa jiġi riabilitat jew jiġi assenjat numru ġdid ta' identifikazzjoni tat-taxxa; (3) fl-obbligu tar-reġistru pubbliku li fih hija registrata entità li għandha n-numru hekk revokat sabiex jinkludi nota ta' marġni fir-rekord ta' din l-entità li permezz tagħha jiġi dikjarat li ma jistgħu jsiru ebda registrazzjonijiet li jaffettwaw din l-entità. Dan sakemm dan in-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa jiġi riabilitat jew jew jiġi assenjat numru ġdid ta' identifikazzjoni tat-taxxa.

»43. Din il-liġi għalhekk tistipula b'mod ċar li kumpanija Spanjola li ġiet lilha revokata n-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa hija prekluzja milli topera kummerċjalment. Għalhekk is-soċjetà konvenuta targumenta li s-soċjetà attriċi hija prekluzja milli tħarrek u tiġi mħarrka u milli tkun debitament rappreżentata fi proċeduri relatati ma' attivitajiet kummerċjali mwettqa minnha anke qabel ma ġie lilha revokat in-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa. L-avukat Boye jafferma dan fix-xieħda tiegħu fuq mistoqsija ta' din il-qorti. Huwa ippreċiża li kumpanija ta' din ix-xorta ma tistax tħarrek jew tiġi mħarrka jekk mhux f'isem il-likwidatur tagħha (*fol.* 401 sa 404).

»44. In sostenn ta' din l-affermazzjoni l-Avukat Boye preżenta wkoll dok. BO4 maħruġ mil-Ministeru tat-Taxxa ta' Spanja fuq talba speċifika tiegħu stess (*fol.* 467).

»45. F'dan id-dokument il-ministeru ċċita l-istess liġi ta' Spanja ċitata wkoll mill-avukat Boye hawn fuq riprodotta u ddikjara *inter alia* li s-soċjetà attriċi għandha, b'effett ta' din ir-revoka, tithassar min fuq ir-registru tal-operaturi intra Ewropej (*fol.* 468 u *fol.* 401). Fil-fatt is-soċjetà attriċi ġiet ġà mneħħija min fuq dan ir-registru u ilha hekk mneħħija sa mill-31 ta' Mejju 2012, jiġifieri kważi ħames snin qabel ma ġew istitwiti l-proċeduri odjerni (*fol.* 551 u *fol.* 539). Il-qrati Spanjoli stess mhux qed jirrikonoxxu lis-soċjetà attriċi bħala soċjetà iżda bħala entità. Dan minħabba li, għal raġunijiet indikati mill-avukat Boye f'dok. AK2 kif anke ammessi min Camille Nasr stess u l-avukat imqabba minnu Joseph M. Balcells, is-soċjetà attriċi ma baqgħetx tissodisfa r-rekwiżiti legali taħt il-liġi Spanjola sabiex tiġi rikonoxxuta bħala soċjetà (*fol.* 500 u 504).

»47. Skont is-soċjetà konvenuta huwa ċar għalhekk li s-soċjetà attriċi ma setgħetx tistwixxi dawn il-proċeduri. Dan minkejja li għadha ma ġietx likwidata. Il-fatt waħdu li s-soċjetà attriċi għadha ma ġietx xolta ma jagħmilhiex waħda regolari a skapitu ta' dak li tiddetta il-liġi Spanjola fuq ċitata. Fix-xieħda tiegħu l-avukat Boye jispjega li kumpanija fi Spanja li jkun ġie lilhom revokat in-numru ta' identifikazzjoni tat-taxxa jagħżlu li jibqgħu inattivi mingħajr ma jfittxu il-likwidazzjoni u x-xoljiment tal-istess (*fol.* 400). Dan sabiex ma jinkorrux fi spejjeż marbutin ma' din il-proċedura. Huwa jsihaq iżda li nutar huwa prekluzja milli joħroġ prokura għan-nom ta' kumpanija bħal din, bħal ma hi s-soċjetà attriċi. Dan minħabba li m'għandhiex il-kapaċità li topera kummerċjalment. Difatti s-soċjetà attriċi ġiet għaldaqshekk imneħħija mir-registru tal-operaturi intra Ewropej. Dan iwassal sabiex kumpanija bħal din lanqas ma jista jkolla l-kapaċità li tiftaħ kont bankarju u li tħarrek u/jew tiġi mħarrka. Minħabba f'hekk kumpanija bħal din ma tibqax rikonoxxuta iktar bħala kumpanija iżda bħala entità u bħala tali m'għandhiex il-kapaċità li taġixxi ta' kumpanija. Dan jispjega n-nuqqas ta' prova min-naħa tas-soċjetà attriċi li turi, fiċ-ċirkostanzi partikulari li tinsab fihom is-soċjetà attriċi fid-dawl ta' dak li tipprovdli l-liġi spanjola, kif l-Avukat Joseph Camilleri ġie fil-fatt debitament awtorizzat jintavola l-proċeduri odjerni bħala mandatarju speċjali tagħha.

»48. Il-qorti tistqarr li f'sitwazzjonijiet bħal dawn tkun rinfaccjata b'ċertu diffikultajiet dwar kif tapplika jew għandha tkun interpretata liġi barranija, b'mod partikulari meta jkollok opinjonijiet kontrastanti *ex parte* ta' esperti fuq l-istat tal-liġi barranija bħal ma huwa dan il-każ. F'dan ir-rigward il-qorti fehmet li n-nonosservanza tal-liġijiet fiskali ta'

Spanja ma jgibux fix-xejn l-eżistenza bħala ente morali ta' soċjetà kummerċjali.

»49. Fil-fehma ta' din il-qorti, sakemm kumpanija ma tkunx imħassra, bil-mod kif jipprovi per eżempju l-artikolu 320 tal-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta, hi x'inhir ir-raġuni għalfejn tkun għadha tidher fuq ir-reġistru tas-soċjetàjiet, il-personalità ġuridika tagħha ma tiġix mit-tiefsa. Skont il-provi prodotti jirriżulta li, minkejja li tassew jidher li *ai fini* fiskali s-soċjetà attriċi għandha problemi fi Spanja, b'reperkussjonijiet anke mal-banek kummerċjali, xorta waħda għadha tidher li għall-effetti tal-liġi għadha "ħajja". Dan jemerġi ukoll mill-istess reġistru tas-soċjetàjiet kummerċjali Spanjol aġġornat fis-16 ta' Jannar 2017 meta l-kawża odjerna ġiet isistwita fit-8 ta' Marzu tal-istess sena.

»50. Il-qorti tagħmel referenza għad-dokument AK2, kwantu jirrigwarda "*section 4 of the sixth additional provision of law 58/2003, of December 17, General Tax Law, as amended by article seventeen of law 58/2003 of November 29*" (fol. 256). Skont dan id-dokument, il-konsegwenza ta' nuqqas ta' numru ta' identifikazzjoni fiskali jwassal sabiex "*Credit institutions may not write checks against delivery of cash, goods, securities ...*".

»51. Minn hawn jirriżulta li din il-parti tal-liġi tindirizza lill-istituzzjonijiet finanzjarji *ossia* ta' kreditu biex ma jippermettux transazzjonijiet tax-xorta imsemmija fir-rigward ta' soċjetà kummerċjali li ma tkunx konformi mal-liġi fis-sens spjegat. Iżda mkien ma jirriżulta li din il-liġi qiegħda tisvesti lil tali soċjetà mill-personalità ġuridika b'mod li ma tistax tħarreġ jew tkun imħarrka. F'dan is-sens, il-qorti tħoss li ma tistax taqbel ma dak li kkonkluda l-Avukat Gonzalo Boye f'para. 4 tad-dokument AK2. Is-sens li qed jattribwixxi l-imsemmi avukat għal din il-liġi imur lil hinn minn dak li tidher hija intenzjonata għalih. Ma jirriżultax li din il-liġi hija maħsuba li twassal għal sitwazzjoni fejn persuna kemm jekk fiżika jew morali titqiegħed f'sitwazzjoni ta' interdizzjoni fattwali sal-punt li ma tkunx tista' toqgħod f'kawża. Dan qiegħed jingħad għalix l-effetti li taħseb għalihom din il-liġi tolqot anke persuni fiżiċi.

»52. Il-qorti ħadet ukoll nota tad-dokument maħruġ mill-Aġenzija tat-Taxxa tad-Distrett Speċjali ta' Catalonia (fol. 551). Dan jgħarraf li: "*On May 31, 2012 the removal from the Corporate Index and the correction of its census status report were resolved, removing it from the Registry of Intra-Community Operators. Therefore, as of that date, it should not have conducted intra-community operations*". Kien fil-11 ta' Novembru 2015, *cioè* tliet snin wara (!), li ġie revokat in-numru ta' identifikazzjoni fiskali (fol. 405).

»53. Il-qorti tosserva wkoll is-segwent: fil-14 ta' Frar 2012, l-impjegati tas-soċjetà attriċi ma tħallewx jidhlu aktar fil-fabbrika tas-soċjetà konvenuta (fol. 201). Dan ifisser li kwalunkwe operazzjoni li kienet qed twettaq is-soċjetà attriċi twaqqaf b'effett minn dik id-data. Dan ifisser li fil-mument li ġiet intavolata l-kawża odjerna ma kinux qed isiru aktar operazzjonijiet. Ix-xogħlijiet li laħqu saru kienu b'effett tal-ftehim datat 6 ta' Diċembru 2011 u n-numru fiskali ġie revokat fil-11 ta' Novembru 2015. Dak li qed tittenta tagħmel b'din il-kawża s-soċjetà attriċi mhux li twettaq jew tikkonduċi xi operazzjoni, iżda li titlob ħlas għal servizzi li rrendiet; għalhekk ma jidherx li hija kolpita mill-imsemmija projbizzjoni. Kull operazzjoni li laħqet wettqet huma kjarment anteedenti għad-dati imsemmija.

»54. Il-qorti ma tistax ma tosservax li, minkejja l-insistenza tas-soċjetà konvenuta li s-soċjetà attriċi ma setgħetx tippromwovi din il-kawża għar-raġunijiet imsemmija fl-eċċezzjoni minnha mogħtija, hi xorta ipprevaliet ruħha, kif għandha kull dritt li tagħmel, mill-istitut tar-rikonvenzjoni, istitut li huwa marbut sfieq mal-kapaċità legittima li s-soċjetà attriċi toqgħod f'kawża. Altrimenti kif xehed l-avukat Gonzalo Boye, l-anqas il-konto-talba ma setgħet issir jekk l-attur ma setax iħarrek skont il-liġi.

»55. Kif intqal aktar 'il fuq, il-prova tal-istat ta' liġi hija waħda li trid tkun ipprovata daqs kull fatt ieħor. Il-qorti diġà aċċennat li quddiemha għandha żewġ versjonijiet dwar x'tipprovdi l-liġi spanjola fuq din il-vertenza partikulari. Hemm dik tal-avukat Gonzalo Boye, prodott espert *ex parte* tas-soċjetà konvenuta, u dik tal-avukat Josep M. Balcells (*fol.* 393 sa 395). Bħal kull evalwazzjoni ta' fatt fil-kamp ċivili il-qorti hija tenuta li tiddeċiedi fuq il-bilanċ u preponderanza tal-provi

»56. Wara li qieset il-provi kollha u għarblet l-opinjoni taż-żewġ esperti *ex parte* fuq imsemmija, il-qorti tasal għall-konklużjoni li s-soċjetà attriċi, *ai fini* ta' dawn il-proċeduri, għadha tippossjedi l-kapaċità legali taġixxi biex tħarrek u anke tkun imħarrka.

»57. Dan ifisser li t-tieni eċċezzjoni ser tkun ukoll respinta.«

5. Fir-rikors tal-appell, preżentat fis-16 ta' Novembru 2020, u li għalih l-attriċi wiegħbet fl-14 ta' Diċembru 2020, il-konvenuta talbet illi din il-qorti:

»tirreferi l-kwistjoni dwar l-interpretazzjoni tal-liġijiet u trattati tal-Unjoni Europea in kwantu jirrelataw għar-rikonossiment da parti tal-qorti Maltin tal-effetti tal-liġijiet Spanjoli dwar l-inkapaċità tal-kumpannija appellata *Expo-Mayor S.L.* illi tistitwixxi proċeduri gudizzjarji lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea *ai termini* ta' paragrafu 3 tal-artikolu 267 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea.

»Ir-referenza mitluba mill-kumpannija appellanti tirrigwardja l-interpretazzjoni tal-artikolu 3(2) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, li jipprovdi illi:

»“L-Unjoni għandha toffri liċ-ċittadini tagħha spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja mingħajr fruntieri interni, li fih il-moviment liberu tal-persuni jkun assigurat jlimkien ma' miżuri xierqa f'dak li jirrigwarda l-kontroll tal-fruntieri esterni, l-asil, l-immigrazzjoni kif ukoll il-prevenzjoni tal-kriminalità u l-glieda kontrieha.”

»fil-kuntest tal-kawża prezenti fejn l-ewwel qorti, b'referenza vaga u possibilmint erroneja għall-artikolu 320 tal-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta, irriteniet illi "... sakemm kumpannija ma tkunx imħassra, bil-mod kif jipprovdi per eżempju l-artikolu 320 tal-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta, hi x'inhil r-raġuni għalfejn tkun għadha tidher fuq ir-reġistru tas-soċjetajiet, il-personalità ġuridika tagħha ma tiġix mittiefsa". Din il-konsiderazzjoni saret fill-konfront tal-kumpannija appellata, kumpannija inkorporata u regolata skont il-liġijiet ta' Spanja, li ġiet svestita mit-*tax identification number* tagħha, ingħalqilha l-fajl tagħha fir-reġistru merkantili u ġiet imħassra minn fuq ir-reġistru tal-operaturi intra Ewropej, bil-konsegwenza illi l-imsemmija kumpannija appellata hija, skont

il-liġijiet ta' Spanja, prekluża milli tagħmel kwalsiasi attività, inkluża illi tiftaħ proċeduri ġudizzjarji.

»Konsegwentement, il-kumpannija appellanti hija tal-fehma illi s-seg-wenti mistoqsijiet għandhom jiġu kjarifikati permezz tar-referenza lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea surreferita:

- »(i) Kif għandha tiġi interpretata l-applikazzjoni tal-artikolu 3(2) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea fil-kuntest tal-apparenti kunflitt bejn dak illi, skont l-ewwel qorti, jipprovdi l-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta u dak illi ttiprovdi l-liġi Spanjola dwar l-inkapaċità illi kumpannija tiftaħ proċeduri ġudizzjarji meta tkun ġiet svestita mit-*tax identification number* tagħha, ikun ingħalqilha l-fajl tagħha fir-reġistru merkantili u tkun ġiet imħassra minn fuq ir-reġistru tal-operaturi intra Ewropej?
- »(ii) Hija kompatibbli mal-artikolu 3(2) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea s-sitwazzjoni preżenti fejn dokumenti illi mhumiex ikkunsidrati bħala validi fi Stat Membru tal-Unjoni Ewropea (Spanja) huma kkunsidrati bħala validi fi Stat Membru ieħor (Malta)?
- »(iii) Kif taffettwa il-moviment liberu u s-sigurtà ta' ġustizzja fi f'dan l-Unjoni Ewropea din id-diverġenza dwar il-validità ta' dokumenti? «

6. Is-silta miġjuba fuq tas-sentenza appellata turi ċar illi l-ewwel qorti taqbel mal-konvenuta illi l-materja tal-*facultas agendi* tas-soċjetà attriċi hija regolata bil-liġi Spanjola, u għalhekk għamlet il-konsiderazzjonijiet tagħha fid-dawl tax-xieħda miġjuba mill-partijiet dwar dik il-liġi. L-ilment tal-konvenuta ma huwiex illi l-ewwel qorti ma applikatx il-liġi li fil-fehma tagħha kellha tapplika, *viz.* dik ta' Spanja, iżda illi interpretatha u applikatha b'mod illi l-konvenuta ma taqbilx miegħu. Dan ma jagħmilx il-kwistjoni waħda ta' liġi Ewropea.
7. Dan naturalment qiegħed jingħad bla ħsara għall-kwistjoni jekk il-konsiderazzjonijiet magħmula mill-ewwel qorti humiex korretti jew le.
8. Huwa għalhekk ovvju illi l-kwistjoni li dwarha l-ewwel qorti għamlet il-konsiderazzjonijiet miġjuba fuq ma hijiex dwar interpretazzjoni jew applikazzjoni tal-liġi tal-Unjoni Ewropea iżda dwar interpretazzjoni tal-liġi

Spajnola. Huwa daqstant ieħor ovvju li l-mistoqsijiet illi l-konvenuta tipproponi li għandhom isiru lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea – maħsuba biex jipprovokaw tweġiba illi l-liġi applikabbli hija dik ta' Spanja u illi għalhekk għandu jingħata effett lil dik il-liġi u mhux lil-liġi ta' Malta – huma għalkollox irrelevanti u inutili.

9. Il-qorti għalhekk tiċhad it-talba biex issir referenza lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għal sentenza preliminari taħt l-art. 267 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea.
10. L-ispejjeż ta' dan l-episodju tħallashom is-soċjetà konvenuta appellanti. Ukoll, billi hija tal-fehma illi t-talba tal-konvenuta hija waħda fiergħa, maħsuba biex ittawwal il-proċeduri bla bżonn, il-qorti, wara li rat il-para. 10(1) tat-Tariffa A meħmuża mal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, tordna li s-soċjetà konvenuta tħallas lir-Registratur tal-Qrati spejjeż addizzjonali ta' ħames mitt ewro (€500).

Mark Chetcuti
President

Giannino Caruana Demajo
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Registratur
gr